

ת"פ 45751/06/18 - מדינת ישראל נגד באר הנדסה אזרחית בע"מ, אלקס רנסקי, הני טאוור ובניו בע"מ, זאיד האני

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע
ת"פ 45751-06-18 מדינת ישראל נ' באר הנדסה
אזרחית בע"מ ואח'

בפני
בעניין: כבוד סגן הנשיא השופט צבי פרנקל
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד מאשה שניאור
המאשימה
נגד
1. באר הנדסה אזרחית בע"מ
2. אלקס רנסקי ע"י ב"כ עו"ד מלניק פיטר
3. הני טאוור ובניו בע"מ
4. זאיד האני ע"י ב"כ עו"ד עאסלי סופיאן
הנאשמים

גזר דין

1. בהכרעת הדין מיום 2.1.2020 הרשעתי את הנאשמים לאחר ניהול הוכחות בכל העבירות שיוחסו להם בכתב האישום, עבירות על חוקי הבטיחות בעבודה.

הנאשמת 1 שימשה כמבצעת בניה בהיותה קבלן ראשי באתר בניה בקריית מלאכי. הנאשם 2 שימש כמנהל פעיל בנאשמת 1.

על פי חוזה שנחתם בין הנאשמת 1 לבין עיריית קריית מלאכי, הנאשמת 1 הייתה אמונה על בניית גן ילדים באתר הבניה.

הנאשמת 3 שימשה כקבלן משנה וביצעה את הבניה באתר בפועל בהתאם לחוזה שחתמה עם הנאשמת 1. הנאשם 4 שימש כמנהל בנאשמת 3.

ביום 15.6.16 ביצעו מפקחים מטעם המאשימה ביקורת באתר הבניה ובביקורת נצפו עובדי הנאשמת 3 שהם עובדים באתר ובביקורת מצאו המפקחים כי מתקיימים באתר עבירות שונות על פקודת הבטיחות בעבודה ועל תקנות ארגון הפיקוח על העבודה.

2. בהכרעת הדין הרשעתי את הנאשמת 1 בכך שלא הציגה שלט באתר שבו מבוצעת פעולת הבניה המציין את כל הפרטים הנדרשים על פי תקנה 7 לתקנת הבטיחות בעבודה ואת הנאשם 2 בכך שלא

פיקח ולא נקט אמצעים סבירים על מנת להימנע מביצוע העבירה. כמו כן הרשעתי את הנאשמת 1 בכך שלא התקינה ארגז לעזרה ראשונה באתר הבניה ואת הנאשם 2 בכך שלא פיקח ולא נקט אמצעים סבירים בכדי להימנע מביצוע העבירה. כמו כן הרשעתי את הנאשמת 1 שלא התקינה נוחיות מספיקות ונאותות עבור העובדים באתר ואת הנאשם 2 שלא פיקח ולא נקט אמצעים סבירים על מנת להימנע מביצוע העבירה.

הרשעתי את הנאשמות 1 ו-3 שלא סיפקו ציוד מגן לשימוש העובדים ואת הנאשמים 2 ו-4 שלא פיקחו ולא נקטו האמצעים הסבירים על מנת להימנע מביצוע עבירה.

כמו כן הרשעתי את הנאשמות 1 ו-3 שלא קיימו הדרכה בדבר מניעת סיכונים לעובדים ואת הנאשמים 2 ו-4 בכך שלא פיקחו ולא נקטו אמצעים סבירים על מנת להימנע מביצוע העבירה.

כמו כן הרשעתי את הנאשמים 1 ו-3 שלא מסרו לעובדים במקום העבודה תמצית של מידע בדבר סיכונים בעבודה שבה הם מועסקים ואת הנאשמים 2 ו-4 בכך שלא פיקחו ולא נקטו אמצעים סבירים על מנת להימנע מביצוע העבירה.

3. בפתח דיון ההוכחות השני הודו הנאשמים 3-4 בעובדות כתב האישום והנאשמים 1 ו-2 המשיכו בניהול ההוכחות.

4. ב"כ המאשימה ביקשה לגזור על הנאשמת 1 ועל הנאשם 2 קנס בשיעור של 85% מהקנס המירבי בגין כל אחת מהעבירות שהורשעו, וביקשה לגזור על הנאשמים 3 ו-4 קנס בשיעור 60% מגובה הקנס המירבי בגין כל אחת מהעבירות שהורשעו. בסך הכל ביקשה ב"כ המאשימה לגזור על הנאשמים 1 ו-2 קנס בשיעור של 122,740 ₪ על כל אחד מהם, ועל הנאשמים 3 ו-4 קנס בשיעור של 86,880 ₪ על כל אחד מהם.

ב"כ הנאשמים 1 ו-2 ביקש להסתפק בהתחייבות להימנע מביצוע העבירה ולגזור קנס המינימלי ולראות בכל האירועים כאירוע אחד ולהתחשב בכך שהנאשם 2 סבר בטעות שהנאשמים 3 ו-4 הם אחראיים לכל נושא הבטיחות.

ב"כ הנאשמים 3 ו-4 ביקש להתחשב בהודאה הנאשמים בתחילת דיון ההוכחות השני, להתחשב בכך שאתר הבנייה נסגר למשך 14 יום מה שגרם לנאשמים 3 ו-4 נזק של 50,000 ₪, וביקש להתחשב בכך שנאשם 4 נמצא בהליך של פשיטת רגל והנאשמת 3 מבקשת לחזור לפעילות ועל כן ביקש לפסוק קנס ברף הנמוך של רמת הענישה על מנת לאפשר לנאשמים להשתקם. כמו כן ציין ב"כ הנאשמים שלא הייתה עבודה בגובה, העבודה לא הייתה עם חומרים מסוכנים ובאתר הבנייה היו פחות מעשרה עובדים.

5. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין יש לגזור את העונש ביחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

הנאשמים הורשעו בעבירות של דיני בטיחות בעבודה וחוק הפיקוח על העבודה. מדובר בדינים שנועדו להבטיח סביבת עבודה בטוחה, למנוע תאונות עבודה ולשמור על חייו ושלמות גופו של מי שנמצא במקום העבודה ומבצע את עבודתו.

לפני מספר חודשים התייחס בית המשפט העליון בבג"ץ 5215/17 קו לעובד נ' משרד העבודה והרווחה פסק הדין מיום 7.4.19 לחשיבות של חוק ארגון הפיקוח על העבודה.

בסעיף 2 לפסק הדין כתבה כב' השופטת דפנה ברק-ארז:

"חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק הפיקוח או החוק) נועד להגן על שלומם ובטיחותם של עובדים ועוברי אורח במקומות עבודה. שרת העבודה (כתוארה אז) גולדה מאיר היטיבה לתאר את תכליתו בעת הדיון שהתקיים במליאת הכנסת ביום 24.5.1954 לקראת הצבעה על הצעת החוק ב"קריאה ראשונה":

"הפועל העברי ידע מאז ומתמיד לעמוד על תנאי עבודה, על תנאים סוציאליים כגון חופשה שנתית, תגמולים וכו', אך לא תמיד ידע לעמוד על זכותו העיקרית, היינו על זכותו לחיות, לפרנס את עצמו ואת משפחתו ולא להיות לנכה ולא להביא את אשתו לידי אלמנות ואת ילדיו לידי יתמות, מסיבות שאפשר למנוע בעדן [...] אין להשלול עצמנו באמונה, שאם ינקטו אמצעי זהירות מאכסימליים והמנגנון שהחוק בא להקימו יהיה היעיל ביותר - נמנע את כל התאונות. מה שאפשר לעשות הוא למנוע את התאונות שיד אדם בהן" (ד"כ התשי"ד 1739-1741).

הדברים יפים ממש כביום אמירתם - ואין צריך לומר שכך הוא לגבי כלל העובדים הבונים את הארץ, מכאן ומשם."

בע"א 7130/01 סולל בונה ותשתיות בע"מ נגד תנעמי, פ"ד נח(1) כתב השופט טירקל שדיני הבטיחות בעבודה וחוק הפיקוח על העבודה הם דינים שנועדו להבטיח סביבת עבודה בטוחה, למנוע תאונות עבודה ולשמור על חייו ושלמות גופו של מי שנמצא בעבודה ומבצע את עבודתו.

החקיקה רחבה בתחום הבטיחות בעבודה מטילה על המעסיק או על האחראי במקום את האחריות לדאוג לכך כי מקום העבודה יהיה בטוח וכן שכלי העבודה והאביזרים במקום העבודה יהיו תקינים. ראו את גזר דינה של השופטת דגן - טוכמכר בת"פ 57761-02-14 מדינת ישראל - אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ, מיום 17.11.16.

ברע"פ 2327/19 גוז מרסלו אדוארדו נ' מדינת ישראל מיום 19.5.19 כתב השופט יוסף אלרון:

"למרבה הצער למרות החשיפה הציבורית לתאונות הרבות בענף הבניה ולתוצאות הטרגיות של תאונות אלה עדין יש המזלזלים בהנחיות הבטיחות - דבר הגובה מחיר רב בחיי אדם. תאונות אלה הגובות חיי אדם אינן כורח המציאות או גזרה משמיים והן ממחישות את הצורך להקפיד הקפדה יתירה על קוצו

של יו"ד בכללי הבטיחות הבניה אשר נועדו לשמור על שלומם וביטחונם של העובדים בענף. ענישה הולמת ומרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות נחוצה לשם הגברת ההרתעה ויש בה כדי לבטא את החומרה הרבה שיש לראות באי ציות לכללי הבטיחות בענף הבניה".

6. ב"כ המאשימה טענה שמתחם הענישה צריך לנוע בין 70%-ל-90 אחוז מהקנס המירבי. לאחרונה פסק בית הדין הארצי לעבודה בע"פ 49519-05-19 **בוחבוט נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.1.2020) כי מתחם הענישה הראוי בעבירות על בטיחות בעבודה ובמקרה של נסיבות חריגות ובכלל זה מצב כלכלי קשה של הנאשמים הוא בין 25% לבין 60% מהקנס המירבי. באותו מקרה קבע בית הדין הארצי שמתחם הענישה אמור לעמוד על בין 25%-ל-50 מגובה הקנס המירבי וזאת בשל סיבות ייחודיות וחריגות שקשורות לנאשמים.

כשבחנתי את הפסיקה ובכלל זה את ע"פ 53735-06-16 **גרינברג נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.9.2018) שהוזכר בפסק הדין בעניין בוחבוט אני סבור שמתחם הענישה הראוי בגין ביצוע העבירות שלפנינו עומד על הטווח שבין 45%-ל-75 מהקנס המירבי.

בית הדין הארצי בעניין בוחבוט קבע בסעיף 19 לפסק הדין:

"בקביעת **"מתחם העונש ההולם" יש לפעול, כידוע, בהתאם לעיקרון ההלימה, שמשמעותו קיום יחס הולם בין חומרת העבירה, נסיבות המעשה ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו. מעשיהם של המערערים הביאו לפגיעה בערך החברתי המוגן שעניינו שמירה על שלמות גופם וחייהם של עובדים, ערך בעל חשיבות חברתית ולאומית. הגם שלא הוכח כי עקב התנהלותם של המערערים, בתקופה הרלוונטית לתביעה, נפגעה בריאותם של עובדים באתר שאינם המערער ואחיו (מבלי שנחווה דעתנו על הקשר הסיבתי בין המחלה לבין העבודה בחברה), אין בכך כדי לאיין את הפגיעה בערך החברתי. מטרה נוספת של דיני הבטיחות היא מניעת ההשלכות הכלכליות החמורות למשק של תאונות בעבודה לרבות "עלות איבוד ימי עבודה, הוצאות עבור פיצוי לעובד וטיפולו הרפואי, הנטל הרובץ על מערכת הבריאות לטפל בנפגעי תאונות עבודה והעלות של שיקום נפגעי עבודה" (לערכים המוגנים על ידי דיני הבטיחות בעבודה וקביעת מתחם ענישה בהתאם, ראו לאחרונה בהרחבה: ע"פ (ארצי) 53735-06-16 **גרינברג נ' מדינת ישראל** (14.9.2018). פסקה 66 וההפניות שם. להלן - עניין גרינברג).**

7. במסגרת הערכת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין יש לקחת בחשבון את העובדה שלא נגרם נזק, קיים קושי להניח כי בבסיס התנהלות הנאשמים, עמדו אינטרסים כלכליים או ניצול לרעה של כוח או מעמד.

כמו כן יש לקחת בחשבון את טענת הנאשמים 3 ו-4 שהם ניזוקו כלכלית כתוצאה מסגירת האתר, ויש לקחת בחשבון את טענת הנאשמים 1 ו-2 שסברו בטעות שהנאשמת 3 מוסמכת לבצע את עבודות הבניה ולכן סברו בטעות שהאחריות בעניין הבטיחות רובצת לפתחה. לנאשמים אין הרשעות קודמות, ויש לקחת בחשבון את העובדה שהנאשם 4 נמצא בהליכי פשיטת רגל.

לאור כל האמור יש לגזור על הנאשמים 3 ו-4 קנס ברף של 40% אחוז מהקנס המירבי ועל הנאשמים 1 ו-2 קנס בשיעור של 50% אחוז מהקנס המירבי. הנאשמים 3 ו-4 חסכו בזמן שיפוטי ויש לאפשר להם להשתקם, על כן הקנס שיושת עליהם נמוך יותר.

אשר לשאלה האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים - כל העבירות בוצעו במועד אחד, במועד בו מפקחים מטעם המאשימה ביקרו באתר וצפו בשני עובדי הנאשמת 3. יש לראות בכל העבירות שיוחסו לכל אחד מהנאשמים לכדי אירוע אחד כמשמעו בסעיף 40ג לחוק העונשין, קיים בין העבירות קשר ענייני הדוק וסמיכות זמנים, כל העבירות הן כתוצאה מהביקורת ביום 15.6.2016 ועל כן יש לקבוע מתחם ענישה אחד בגין כל העבירות בהן הורשעו הנאשמים (ראו והשוו סעיף 21 בפסק הדין בעניין בוחבוט) יש להביא בחשבון שהביקורת הייתה לפני שלוש וחצי שנים, לנאשמים אין עבר פלילי ומדובר בעסקים קטנים שיש לאפשר להם להשתקם.

8. מאחר שקבעתי שמדובר באירוע אחד ובגין העבירות הקנס המירבי משתנה (בגין האישום הראשון, השלישי, החמישי, השישי והשביעי הקנס המקסימלי הוא ₪ 14,400; בגין האישום השני והרביעי הקנס המקסימלי הוא ₪ 29,200). על כן, על כל אחד מהנאשמים לגזור את הקנס בהתאם לקנס המירבי ₪ 29,200.

אני גוזר על כל אחד מהנאשמים 1 ו-2 קנס בשיעור של ₪ 14,600 כל אחד.

אני גוזר על כל אחד מהנאשמים 3 ו-4 קנס בשיעור של ₪ 11,680 כל אחד.

כמו כן, כל אחד מהנאשמים יחתום על התחייבות להימנע מעבירה בה הורשע בתיק זה למשך 3 שנים מהיום, גובה ההתחייבות יעמוד על ₪ 29,200.

נאשם שלא יחתום על ההתחייבות עד ליום 1.3.2020 ייקנס בסך של ₪ 10,000 נוספים.

אני מאפשר לנאשמים 1 ו-2 לשלם את הקנסות בעשרים תשלומים של ₪ 730 כל תשלום לכל נאשם. התשלום הראשון ישולם עד ליום 1.3.2020 ובכל אחד בחודש שלאחר מכן. אם אחד התשלומים לא ישולם במועד תעמוד יתרת הקנס שלא שולמה לפירעון מידי.

אני מאפשר לנאשמים 3 ו-4 לשלם את הקנסות בעשרים תשלומים של ₪ 584 כל תשלום לכל נאשם. התשלום הראשון ישולם עד ליום 1.3.2020 ובכל אחד בחודש שלאחר מכן. אם אחד התשלומים לא ישולם במועד תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי.

הנאשמים מופנים למזכירות בית הדין לקבלת שוברי תשלום ולחתימה על ההתחייבויות.

9. לבקשת הנאשמים מהיום גזר הדין יישלח אליהם בדואר ובאמצעות הפקסימיליה.

10. זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ד טבת תש"פ, 21 ינואר 2020